

Rozhodování o volbě střední školy:

Deváťáci a výběr střední školy v době internetové

Studie Než zazvoní

15. listopadu 2021

Studie o výběru střední školy

Tento dokument je veřejnou součástí širší dlouhodobé studie Než zazvoní, která mapuje proces rozhodování o výběru školy u žáků osmých a devátých tříd. Výsledky studie by měly sloužit především vedoucím pracovníkům středních škol k tomu, aby činili zodpovědná a efektivní rozhodnutí a výchovným poradcům základních škol pro zlepšení obrazu o žákovských preferencích. Posláním Než zazvoní je jim v tom pomáhat.

Hlavní zjištění

- ⊗ **V říjnu 2021 má o svém budoucím směřování zcela jasno 19,5 % deváťáků. Naopak 68,1 % žáků stále ještě svoji vysněnou školu hledá** – míří určitým směrem, ale s různou mírou pravděpodobnosti připouští, že se ještě před podáním přihlášky může leccos změnit.
- ⊗ **Téměř dvě třetiny respondentů (60,1 %) plánují studium na některé ze středních odborných škol, 14,6 % žáků plánuje jít po základní škole na odborné učiliště.** Na gymnázium chce studovat 13,2 % dotazovaných.
- ⊗ **Deváťáci si ve více než třech čtvrtinách případů (78,6 %) nejprve vybírají obor, který je bude bavit, a pak si teprve hledá školu, na které se obor vyučuje.** Poté se teprve rozhodují dle toho, co která škola nabízí.
- ⊗ **Dva měsíce před koncem roku si konkrétní informace o středních školách zjišťovalo 89,3 % dotazovaných deváťáků.** Většina uchazečů tedy již aktivně hledá informace o svých vybraných školách, které by jim shánění informací měly co nejvíce ulehčit.
- ⊗ **Informačním zdrojem o středních školách vévodí internet – na internetu si vybírá školu 91,4 % deváťáků.** Potvrzuje se, že vliv internetu a on-line světa je nezastupitelný – škola, který není na internetu vidět, jako by neexistovala.
- ⊗ **Dny otevřených dveří stihla absolvovat zatím pouze část respondentů. I přesto 21,3 % respondentů uvádí den otevřených uvádějí jako primární zdroj informací o středních školách.** Dle našich zkušeností ale předpokládáme, že v únoru se podíl této odpovědi ztrojnásobí.
- ⊗ **Ani ne polovina deváťáků (43,4 %) již zavítala na stránky některého z internetových školských katalogů** (stredniskoly.cz, atlasskolstvi.cz apod.). Vliv internetový školských katalogů není mezi deváťáky nijak výrazný, na rozdíl od webových stránek škol.
- ⊗ **83,5 % deváťáků se již dívalo na webové stránky školy, o kterou má zájem.** V praxi to znamená, že všichni respondenti, kteří mají o danou střední školu zájem, se alespoň jednou podívají na její web a školy by tomu měly svůj nábor přizpůsobit.
- ⊗ **Více než dvě třetiny žáků (68,7 %) by škola odradila, pokud by její webové stránky neobsahovaly důležité informace, více než polovinu deváťáků (53,8 %) by zklamala nepřehlednost webových stránek dané školy a 31,9 % respondentů pak z webu školy odejde i kvůli nemodernímu vzhledu.** Mít přehledný, designově povedený a kvalitní web se ve školském náboru vyplatí.
- ⊗ **Některého z on-line dnů otevřených dveří se ke konci října zúčastnilo pouze 7,9 % deváťáků,** klasického prezenčního dne otevřených dveří se zúčastnilo prozatím 28,7 % deváťáků.
- ⊗ **Alespoň jeden den otevřených dveří chce v tomto školním roce navštívit 91,1 % dotazovaných. Nejčastěji, v 42,6 % případů, mají zájem jít na 2 dny otevřených dveří.** Z dat tak vyplývá, že jakmile uchazeč navštíví váš den otevřených dveří, máte téměř jistou šanci, že k vám podá v únoru přihlášku.
- ⊗ **Nejpoužívanější sociální síť není pro deváťáky Facebook, ale Instagram, na kterém má profil 93,5 % respondentů.** Facebook, který měl v minulosti dominantní roli, využívá 77,3 % dotazovaných. Na vzestupu je především sociální síť TikTok, který využívá 76,2 % respondentů. Školy by na sociálních

sítích (a především Instagramu) neměly chybět – jedná se o velice efektivní a levný nástroj pro propagaci a komunikaci s žáky i uchazeči.

- ⊗ **Na Facebooku žáci jsou nejčastěji (32,4 %) maximálně půl hodiny denně nebo na něj denně nechodí (59,4 %). Naopak na Instagramu 92,3 % devětááků tráví až 5 hodin denně. Podobně je na tom YouTube (93,5 %).** Zatímco Facebook má pro dnešní mladou generaci spíše informační hodnotu, a chodí si na něj spíše zkontrolovat informace ze školy nebo ze světa, na Instagramu tráví výraznou část dne a je to síť, kde se dobře baví.
- ⊗ **Na vzestupu je v posledním roce mezi mladou generací především sociální síť TikTok.** Zatímco v minulém roce mělo na TikToku profil 66 % devětááků, letos je to téměř 80 % a jeho popularita stále roste.
- ⊗ **Přestože již většina středních škol má na některé ze sociálních sítí profil, jejich stránku sleduje pouze 19,7 % dotazovaných.** Důvodem je situace, kdy devětááci buď vůbec neví, že jejich vybraná škola má nějaký profil na sociální síti nebo je nenapadlo školu na sociální síti hledat. Školy by tak měly dbát především na správnou propagaci své školy i vůči uchazečům.
- ⊗ **Když už devětááci svoji vybranou školu na Facebooku či Instagramu sledují, uznávají v 92,5 % případů, že jsou informace a příspěvky, které škola sdílí, pro ně zajímavé.** Pro školy tak není ve většině případů těžké uchazeče zaujmout – ale vůbec je dostat na své sociální síti a přimět je ke sledování.
- ⊗ **Nejvíce respondentů (87,9 %) si na střední škole váží kvalitní výuky.** Téměř stejný podíl 87,4 % respondentů pak považuje při výběru školy za velice důležitý dobrý přístup učitelů a vedení k žákům a 86,6 % žáků škola osloví především dobrým kolektivem.
- ⊗ **Naopak v 81,1 % případů by uchazeče o střední školu odradil špatný přístup školy k žákům, v 78,8 % pak nespravedliví učitelé a 75,6 % devětááků nejvíc odradí šikana na škole.** Materiální věci jako moderní vybavení či dobré jídlo nejsou pro devětááky rozhodujícím kritériem.

Metodika

Studie byla provedena formou on-line dotazování žáků devátých ročníků. Participace na průzkumu byla nabídnuta náhodně vybraným základním školám z celé České republiky. Výsledný vzorek po očištění dat činil 4467 respondentů. Do analýzy jsou zahrnuti pouze ti respondenti, kteří plánují podat alespoň jednu přihlášku na střední školu nebo učiliště. Odpovědi ostatních nejsou relevantní cílům výzkumu, jelikož se rozhodli pracovat či zodpověděli jen málo nebo žádné otázky.

Mezi respondenty bylo 50,9 % dívek a 49,1 % chlapců.

Sběr dat proběhl v období od 15. do 30. října 2021.

Kontakt

Studii vypracovalo Než zazvoní, s.r.o., které se věnuje poradenství základním a středním školám.

Ing. Mgr. Petr Soukeník, Mgr. Karel Komínek, Mgr. Jakub Roh, Bc. Aneta Košíková

info@nezzazvoni.cz

www.nezzazvoni.cz

Kontakt pro média

Bc. Aneta Košíková

kosikova@nezzazvoni.cz

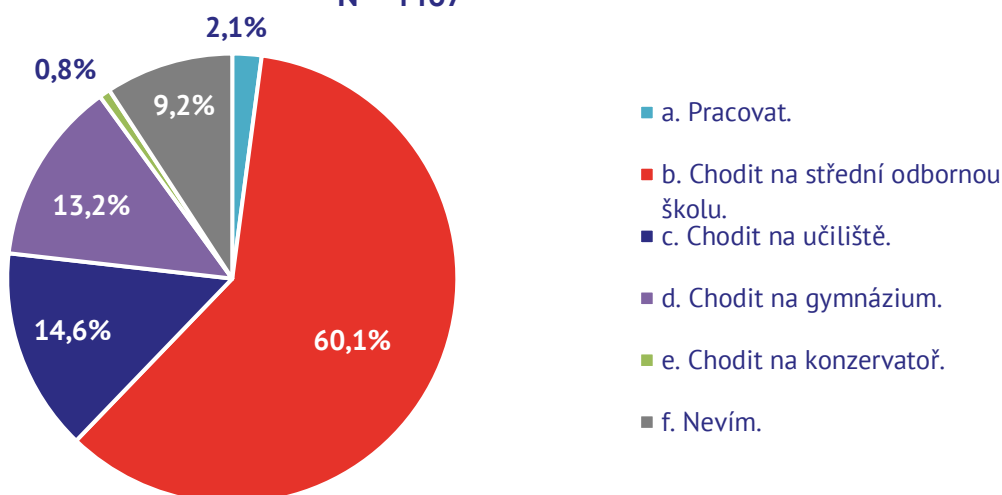
733 778 256

Obecně k rozhodování o volbě školy

Drtivá většina (97,9 %) dotazovaných devátáků plánuje po dokončení povinné školní docházky pokračovat ve studiu na střední škole. Téměř třetina respondentů (60,1 %) plánuje studium na některé ze středních odborných škol, 14,6 % žáků má v plánu jít po základní škole na odborné učiliště. Na gymnázium chce dle svých slov studovat 13,2 % dotazovaných. Stále nerozhodnutých je 9,2 % žáků.

1) Co plánuješ dělat po ukončení základní školy?

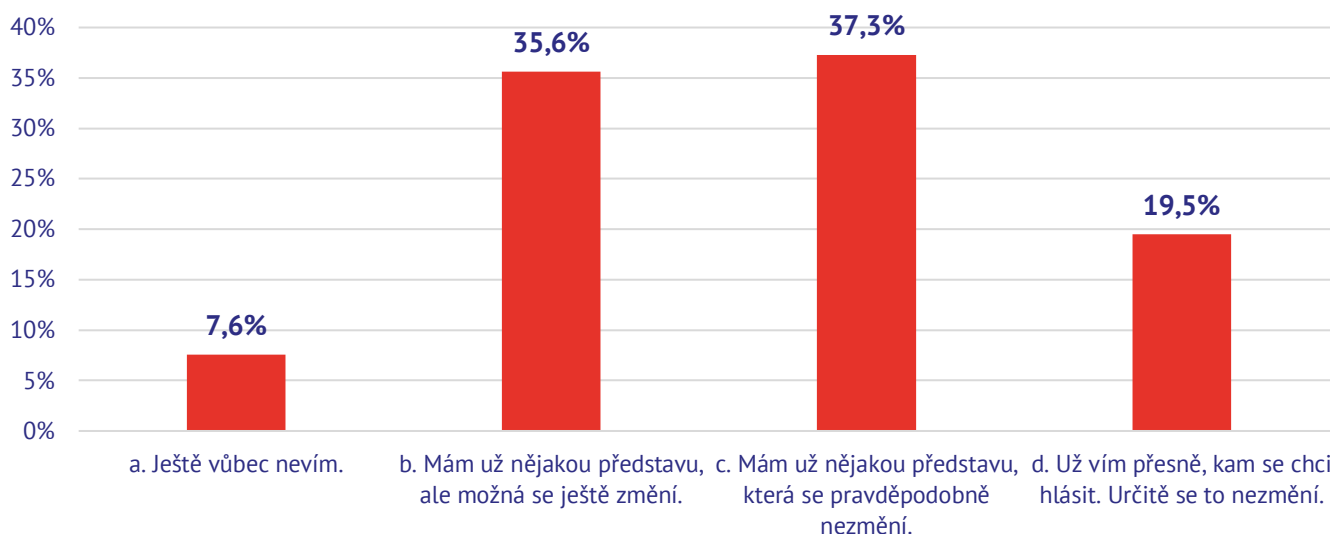
N = 4467

Devátáci mají v říjnu o svém budoucím směřování zcela jasnou představu v 19,5 % případů, 37,3 % respondentů má o své budoucí škole představu, která se pravděpodobně nezmění. Naopak 35,6 % žáků se stále ještě hledá – míří určitým směrem, ale připouští, že se ještě před podáním přihlášky může změnit. Zcela nerozhodnutých je už jen 7,6 % respondentů.

2) Víš už, kam si budeš podávat přihlášky?

N = 4467

V případě rozhodování o volbě střední školy více než **tři čtvrtiny (78,6 %) dotazovaných si nejprve vybírá obor**, který je bude bavit, a pak si teprve hledá školu, na které se obor vyučuje.

3) Co pro tebe víc platí?

N = 4467

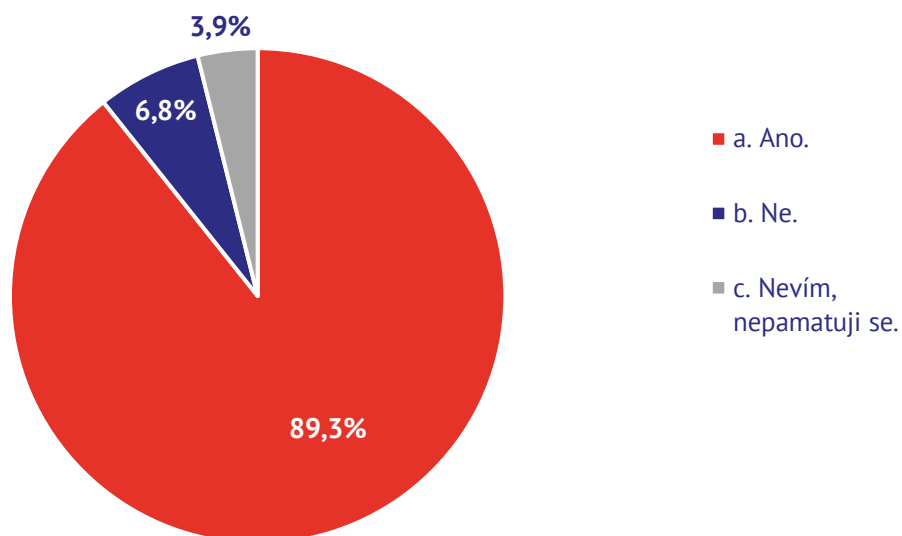

Internet jako primární zdroj informací

Dva měsíce před koncem roku si již **informace o středních školách zjišťovalo 89,3 % dotazovaných devátáků**, jen 6,8 % devátáků, kteří mají zájem o studium na střední škole, si ještě žádné konkrétní informace o školách nezačalo zjišťovat.

4) Zjišťoval/a sis už nějaké konkrétní informace o středních školách?

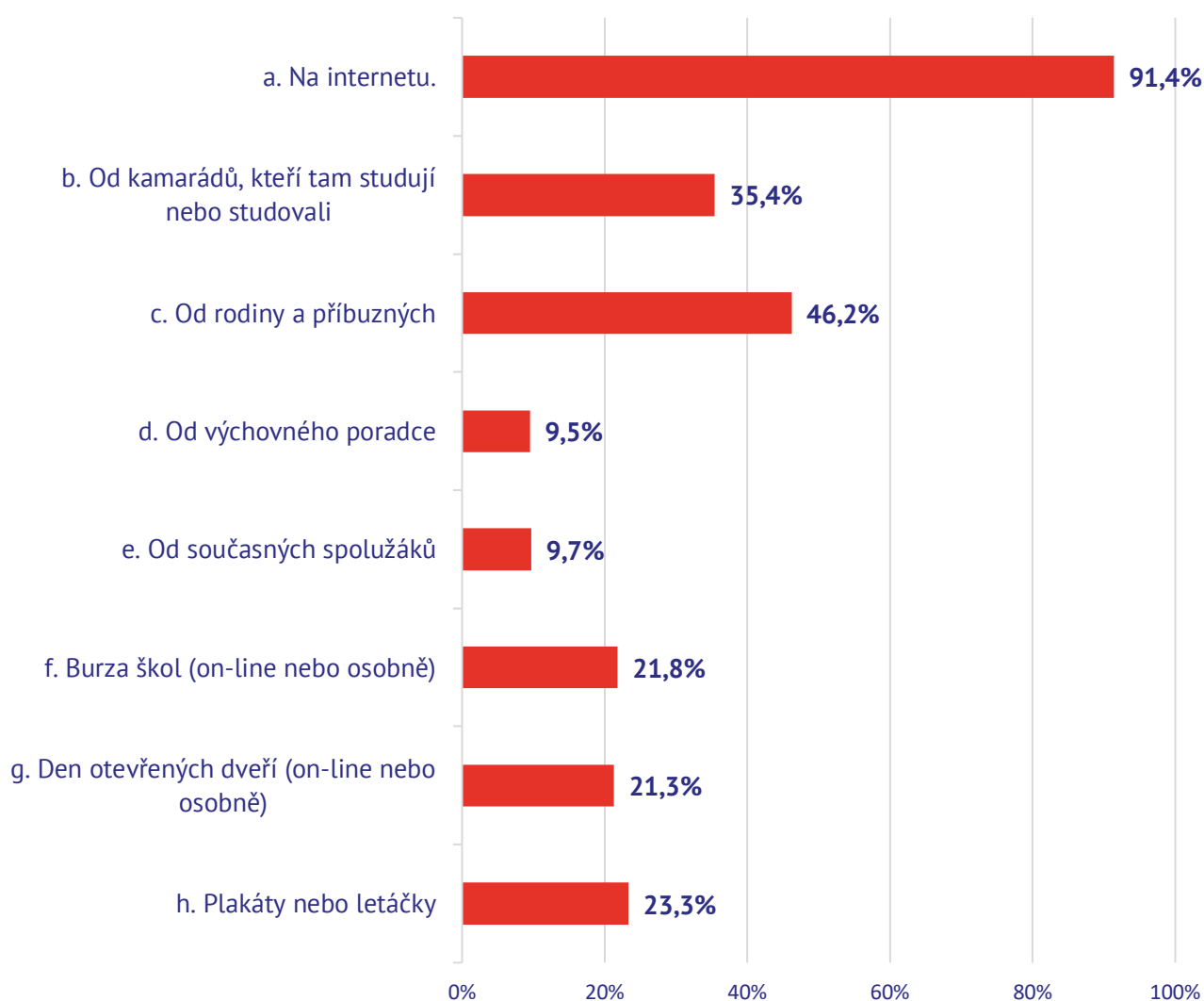
N = 4467

Jak potvrzují naše průzkumy již několik let, zdrojům, ze kterých deváťáci čerpají informace o středních školách, jednoznačně vévodí internet. Na internetu si vybírá školu 91,4 % deváťáků. Dny otevřených dveří stihlo absolvovat zatím pouze 21,3 % respondentů, dle našich zkušeností ale předpokládáme, že v únoru se podíl této odpovědi ztrojnásobí. Téměř polovina dotazovaných také využívá informací od svých příbuzných, případně od kamarádů, kteří na vybrané škole studovali. Pouze 9,5 % deváťáků uvedlo, že informace o středních školách čerpalo u svého výchovného poradce na základní škole. Potvrzuje se, že vliv internetu a on-line světa je nezastupitelný – škola, která není na internetu vidět, jako by neexistovala.

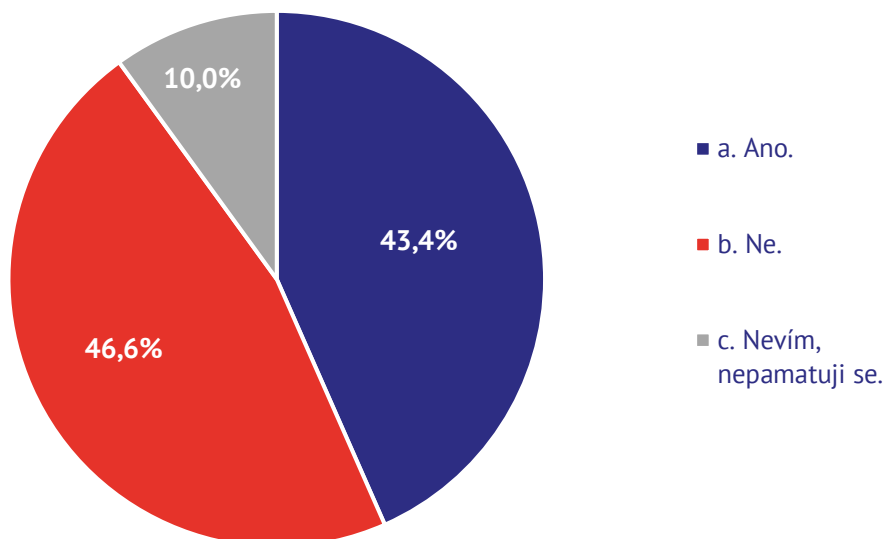
5) Z jakých zdrojů sis zjišťoval/a informace o středních školách?

N = 4467

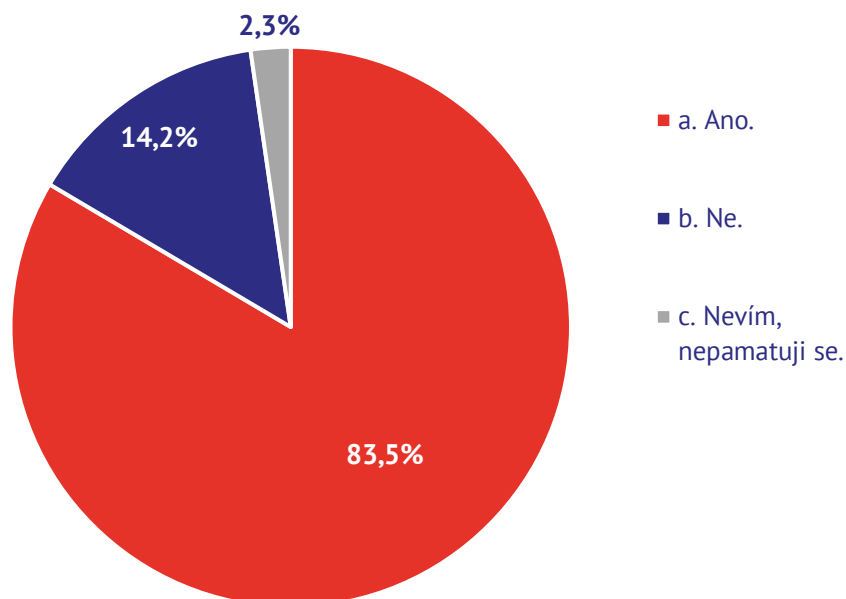
Ani ne **polovina devátáků (43,4 %)** již zavítala na stránky některého z **internetových školských katalogů** (stredniskoly.cz, atlasskolstvi.cz apod.), větší podíl 46,6 % respondentů naopak atlasy škol na internetu k zjišťování informací o střední škole zatím vůbec nevyužil.

6) Zjišťoval/a sis informace o středních školách z internetových školských katalogů?
N = 4467

Mnohem vyšší podíl **83,5 % devátáků se však dívalo především na webové stránky** škol, o které mají zájem – to jsou téměř všichni, kteří informace o středních školách na internetu hledali.

7) Díval/a ses na webové stránky nějaké školy, o kterou máš zájem?
N = 4467

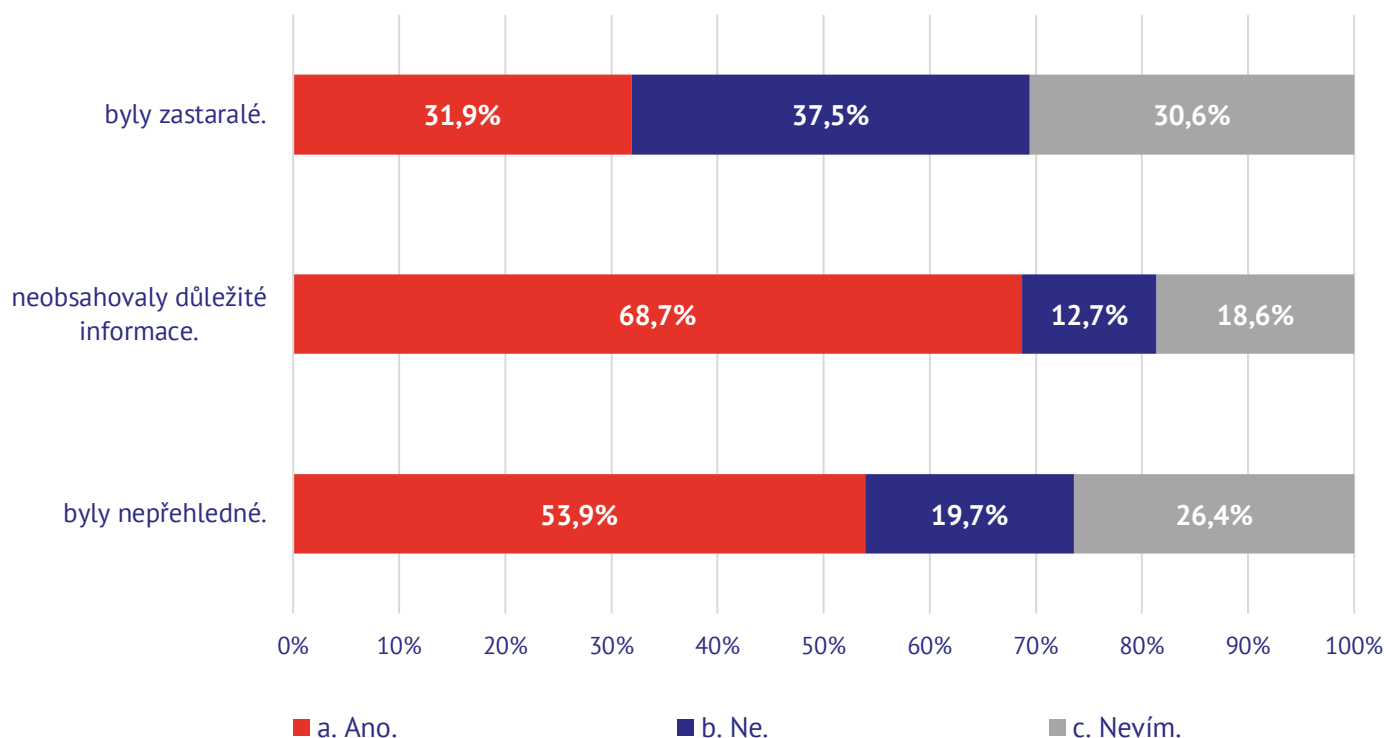

V praxi to znamená, že **všichni respondenti, kteří mají o danou střední školu zájem, se alespoň jednou podívají na její web a školy by tomu měly svůj nábor přizpůsobit.** V následující otázce jsme se snažili zjistit, zda by žáky odradilo, kdyby webové stránky školy nebyly vzhledné, přehledné či zajímavé.

Více než dvě třetiny žáků (68,7 %) by škola odradila, pokud by její webové stránky neobsahovaly důležité informace – aby střední škola udržela zájem uchazeče, musí tedy být na jejích stránkách informace jako je seznam oborů, podmínky přijímacího řízení či termíny dnů otevřených dveří. **Další více než polovinu deváťáků (53,8 %) by pak odradila nepřehlednost webových stránek dané školy.** Přehlednost webu souvisí s obsahem – pokud bude mít škola na webových stránkách všechny informace, ale nebudou velice snadno k nalezení, je to jako by je na webu ani neměla. **Dalších 31,9 % respondentů pak odradí i nemoderní vzhled webových stránek střední školy.**

8) Odradilo by tě, kdyby webové stránky střední školy ...

N = 4467

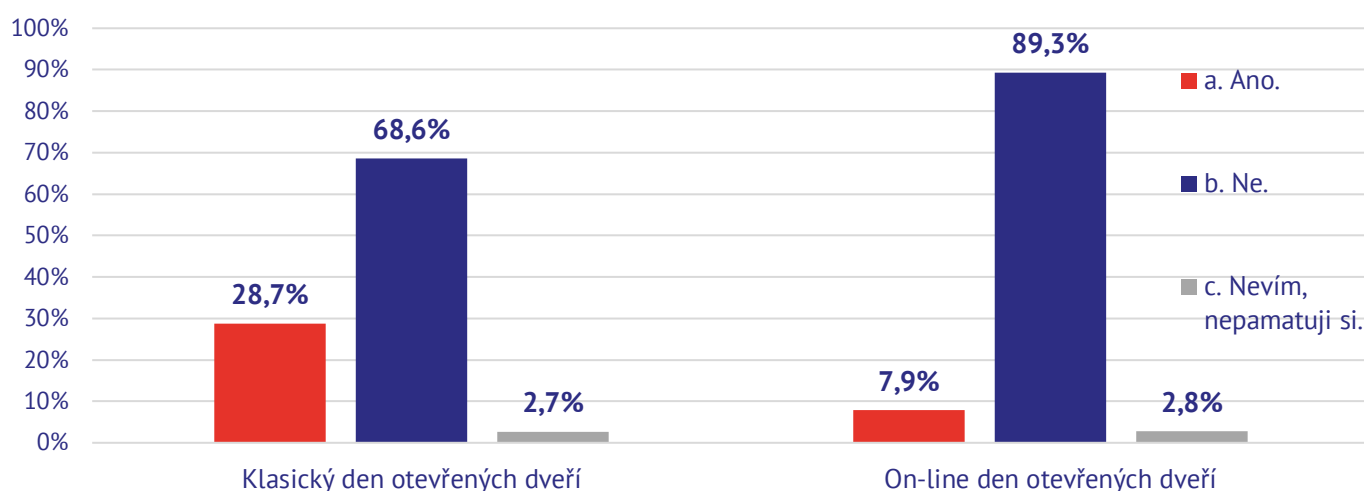

Dny otevřených dveří a burzy on-line

Dny otevřených dveří jsou vždy velice důležitou událostí v rozhodování deváťáků. V loňském roce se střední školy musely obejít bez prezenčních dnů otevřených dveří. Některé se chopily příležitosti a využily síly internetu k realizaci netradičního dne otevřených dveří on-line. A den otevřených dveří v distanční formě si připravily i na tento školní rok. **Některého ze dnů otevřených dveří on-line se do října zúčastnilo prozatím 7,9 % deváťáků**, konvenčního prezenčního dne otevřených dveří se pak zúčastnilo již 28,7 % dotazovaných žáků.

9) Byl/a jsi už někdy na dnu otevřených dveří nějaké střední školy?

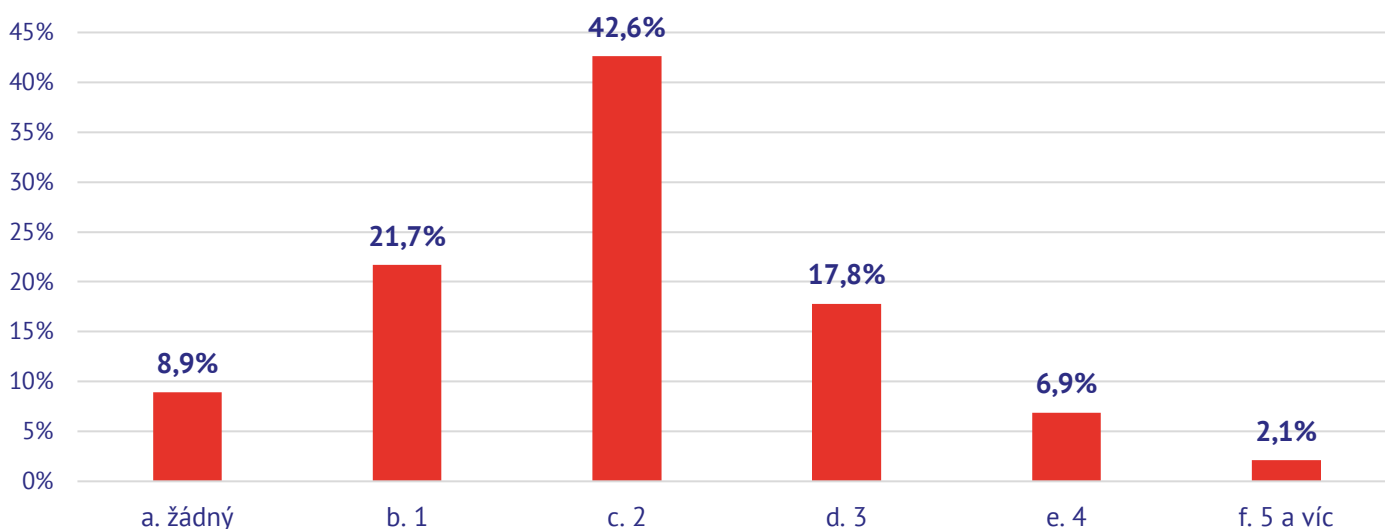
N = 4467

Alespoň na jeden den otevřených dveří nějaké školy má zájem se jít 91,1 % dotazovaných. Nejčastěji, v 42,6 % případů, **mají zájem jít na 2 dny otevřených dveří.** Dohromady 64,3 % žáků pak chce jít maximálně na 2 dny otevřených. Z dat tak vyplývá, že jakmile **uchazeč navštíví váš den otevřených dveří, máte téměř jistou šanci, že k vám podá v únoru přihlášku.**

10) Na kolik dnů otevřených dveří máš v plánu tento školní rok jít?

N = 4467

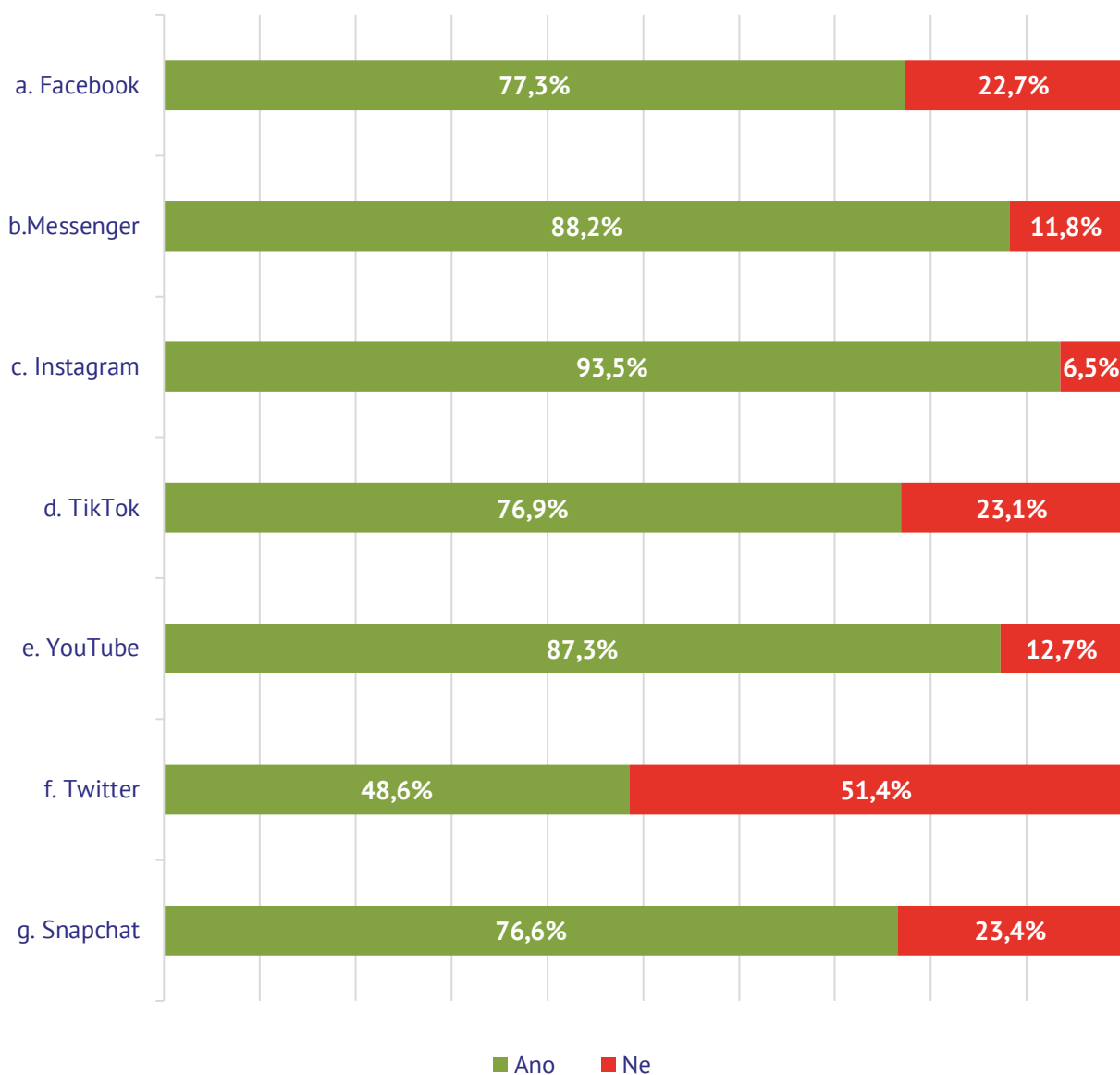

Aktivita na sociálních sítích

Žáci devátých tříd jsou na sociálních sítích poměrně aktivní. **Nejpoužívanější sociální sítí pro ně již není Facebook, ale Instagram, na kterém má profil 93,5 % respondentů.** Instagram je mobilní aplikací ke sdílení především fotek, ale i videí či ke komunikaci s ostatními uživateli. Facebook, který měl dříve dominantní roli, využívá nyní 77,3 % dotazovaných. Na **YouTube je aktivních 87,3 % devátáků**, kteří zde sledují hudební videa či své oblíbené influencery. Na vzestupu je také sociální síť **TikTok**, která umožňuje nahrávání a sdílení krátkých videí, využívá ji **76,9 % respondentů** a **Snapchat**, na kterém má profil **76,6 % současných devátáků**. Školy by na sociálních sítích (a především Facebooku a Instagramu) neměly chybět – jedná se o velice efektivní a levný nástroj pro propagaci a komunikaci s žáky i uchazeči.

11) Máš profil na některé z následujících sociálních sítí?

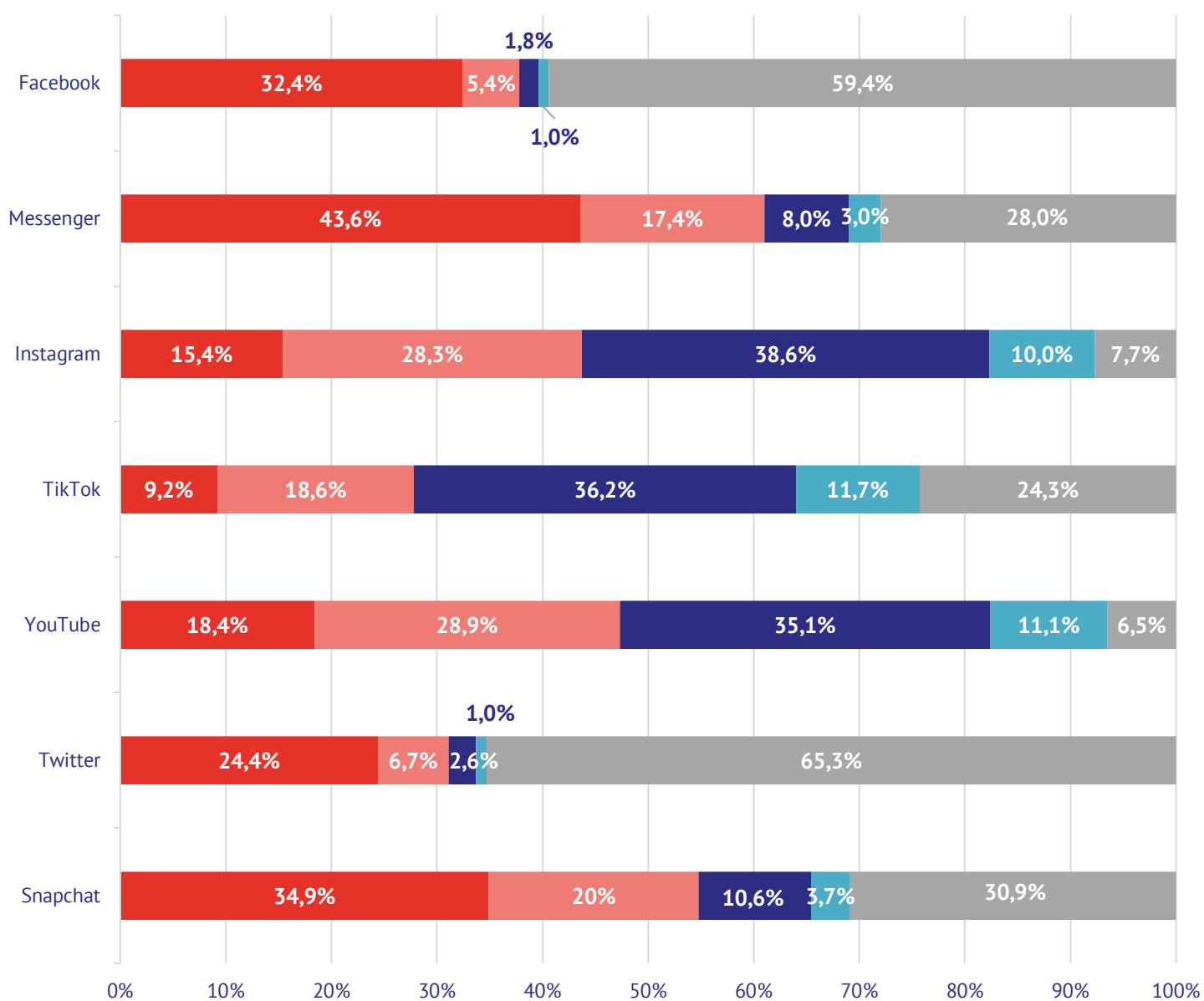
N = 4467

Zajímavé je také srovnání, kolik času denně tráví deváťáci na zmíněných sociálních sítích. Zatímco Facebook má pro ně spíše informační hodnotu, a chodí si na něj spíše zkontrolovat informace ze školy nebo ze světa, na Instagramu tráví výraznou část dne. Na **Facebooku** žáci jsou nejčastěji (32,4 %) maximálně půl hodiny denně nebo na něj denně nechodí (59,4 %). **Naopak na Instagramu 92,3 % deváťáků tráví až 5 hodin denně.** Podobně je na tom **YouTube** (93,5 %). **Twitter** a **Snapchat** je na denní bázi respondenty využíván pouze omezeně. Na Twitter nechodí každý den přibližně dvě třetiny (65,3 %) dotazovaných a Snapchat je nejčastěji využíván maximálně půl hodiny denně (34,9 %).

12) Jak dlouhou dobu denně trávíš na těchto sociálních sítích?

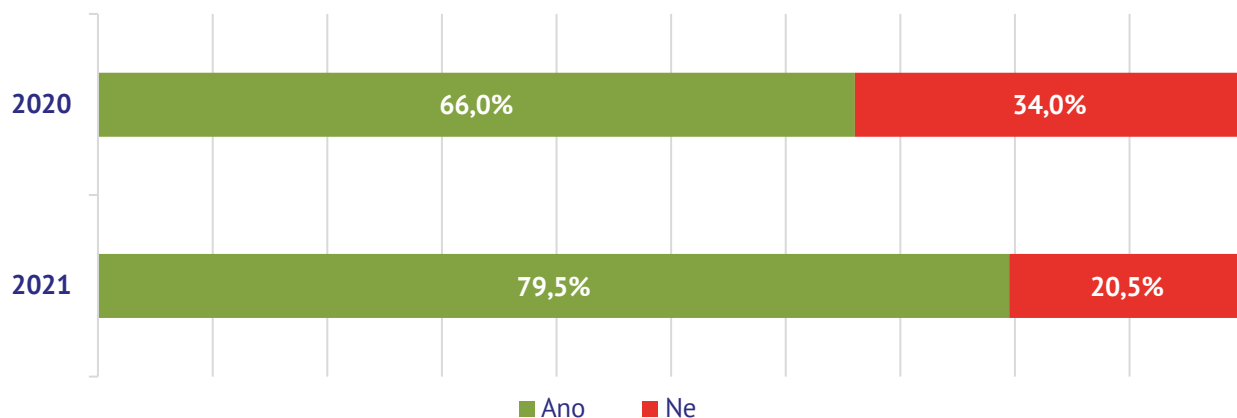
N = 4467

■ b. Do 0,5 hodiny denně. ■ c. 0,5 až 1 hodinu denně. ■ d. 1 až 5 hodin denně. ■ e. 5 a více hodin denně. ■ a. Nechodím tam vůbec.

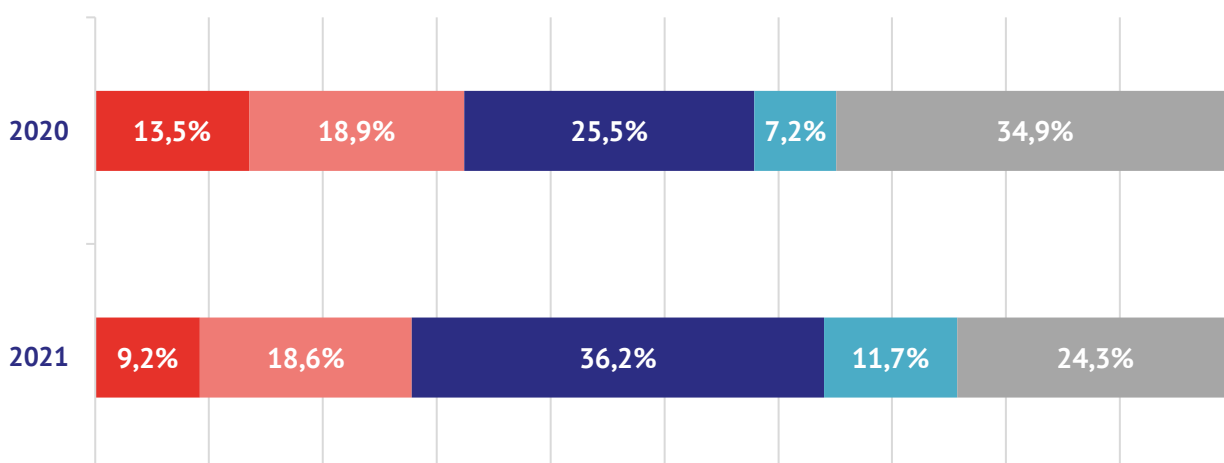
Zajímavé výsledky přináší i **srovnání podílu uživatelů na TikToku** v tomto a minulém školním roce. TikTok je nejrychleji se rozvíjející sociální síť na světě, a to především mezi Generací Z. Zatímco v minulém roce mělo na TikToku profil 66 % devětááků, **letos je to téměř 80 % a jeho popularita stále roste**. Data z roku 2020 jsme uveřejnili v průzkumu Devětááci v době koronavirové¹ z prosince 2020, vzorek respondentů byl 6585.

13) Profil na TikToku Srovnání let 2020 a 2021

Prodlužuje se také doba strávená na TikToku. V minulém roce na TikTok nechodilo 34,9 % dotazovaných devětááků, což byla největší skupina mezi respondenty u této otázky, letos na TikTok nechodí pouze 24,3 % dotazovaných, a **naopak největší podíl 36,2 % respondentů je na TikToku déle než hodinu denně**.

14) Doba strávená na TikToku Srovnání let 2020 a 2021

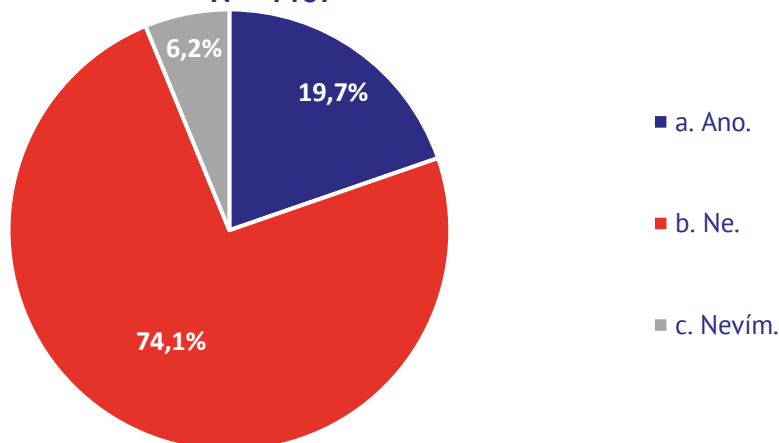
■ b. Do 0,5 hodiny denně. ■ c. 0,5 až 1 hodinu denně. ■ d. 1 až 5 hodin denně. ■ e. 5 a více hodin denně. ■ a. Nechodím tam vůbec.

¹ Zdroj: <https://www.nezzazvoni.cz/pruzkum-devataci-vyber-skoly-v-dobe-koronavirove/>

Přestože již většina středních škol má na některé ze sociálních sítí profil, **sleduje je pouze 19,7 % dotazovaných.**

15) Sleduješ střední školu, o kterou máš NEJVĚTŠÍ zájem, na některé ze sociálních sítí (Instagram, Facebook,...)?

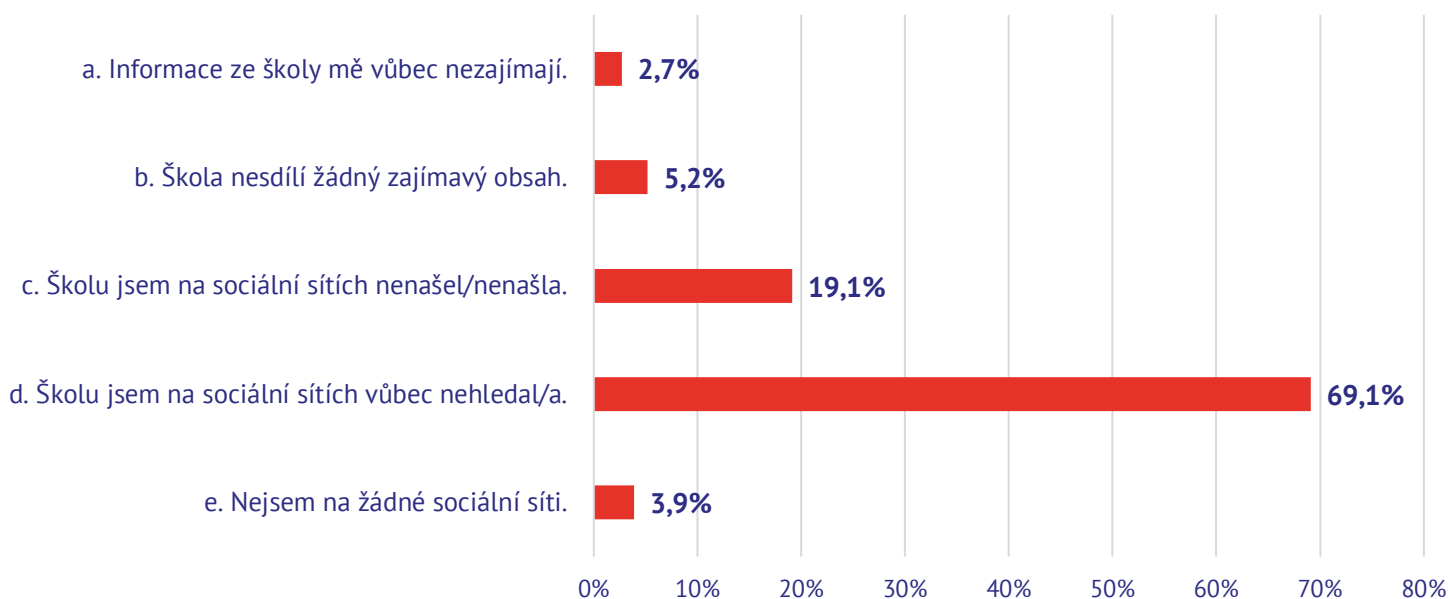
N = 4467

V doplňující otázce jsme se také ptali na to, jaké jsou hlavní důvody, proč žáci stránku své vybrané školy nesledují. V **69,1 % případů** se žáci devátých tříd svoji vybranou školu na sociálních sítích **ani nenamáhalí hledat**. Téměř **20 % devátáků pak svoji vybranou školu na Instagramu či Facebooku vůbec nenašlo**. Školy by neměly očekávat, že si je jejich žáci najdou na sociálních sítích sami – pokud se snaží spravovat své stránky na sociální síti, **měly by dbát také na její správnou propagaci**.

16) Proč školu, o kterou máš zájem, nesleduješ na sociální síti?

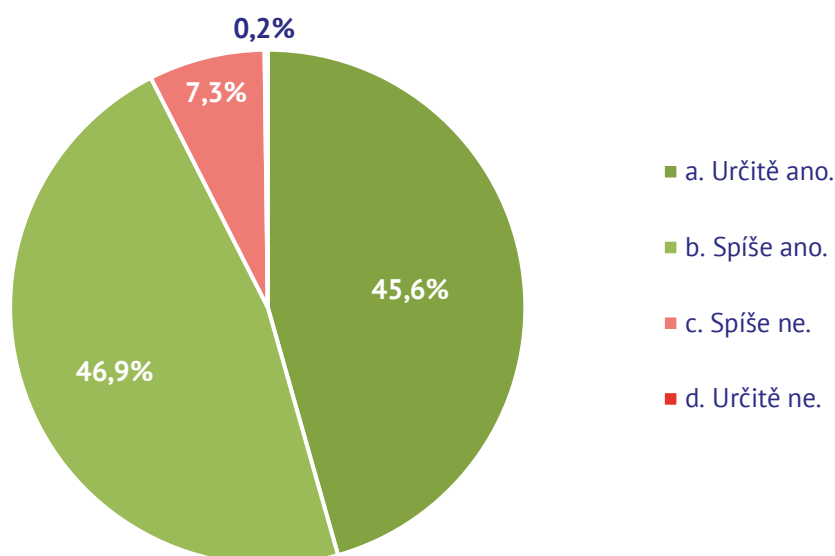
N = 3490

20 % respondentů, kteří školu sledují na sociálních sítích, jsme se také zeptali, zda jsou informace, které škola sdílí, pro ně zajímavé. **Podle 92,5 % devětááků jsou příspěvky školy na sociálních sítích pro ně určité či spíše zajímavé**, pouze 7,3 % si myslí, že obsah na Facebooku spíše není zajímavý.

17) Jsou informace a obsah, které tvá vybraná střední škola na sociálních sítích sdílí, pro tebe zajímavé?

N = 928

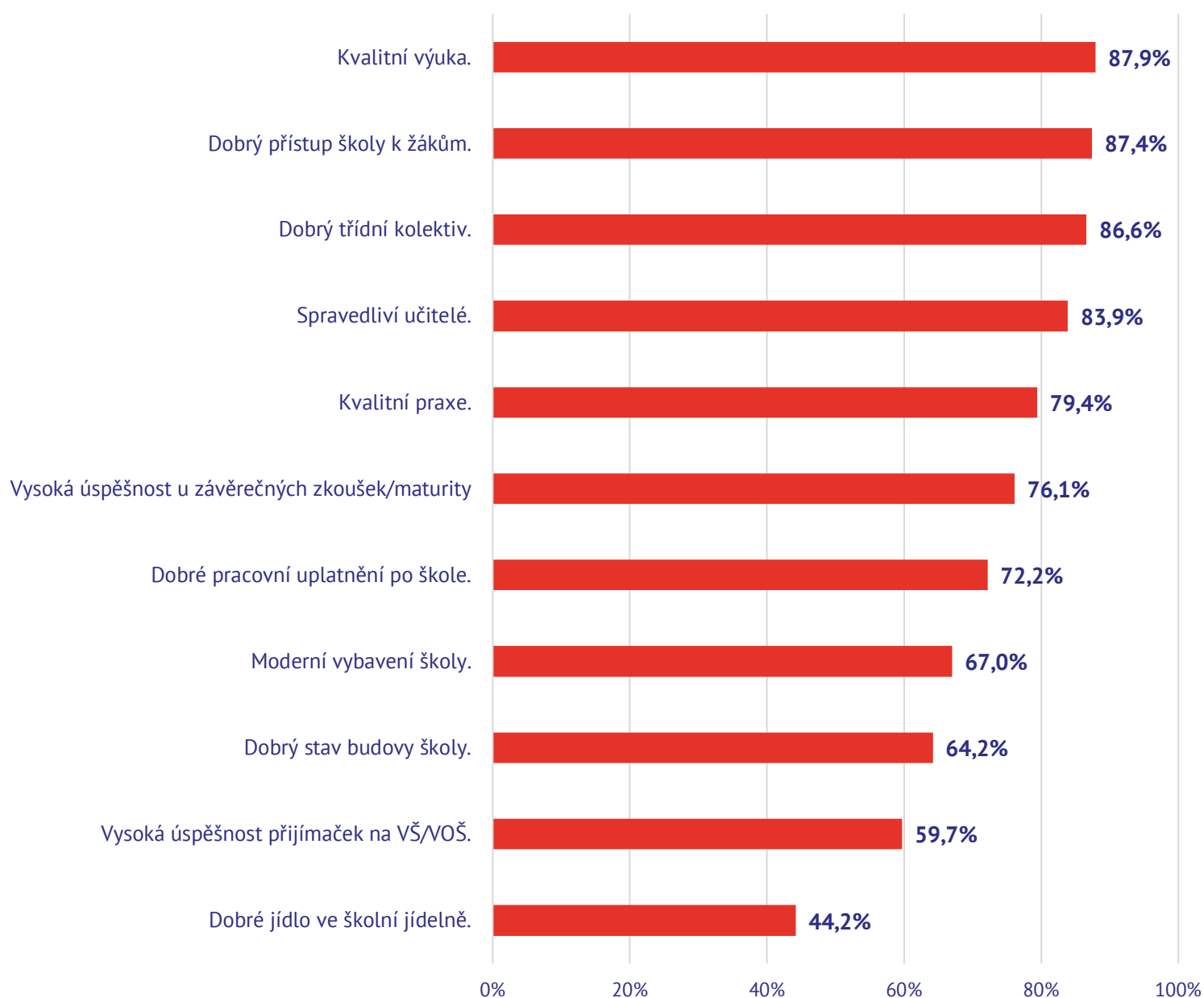

Co žáky při výběru školy osloví či odradí

Současní deváťáci měli za úkol vybrat z nabídky maximálně tři charakteristiky (popř. přidat vlastní), které by je na střední škole nejvíce oslovily, tedy výhody či argumenty, které jsou pro ně při výběru školy důležité. **Nejvíce respondentů (87,9 %) si na střední škole váží kvalitní výuky.** Téměř stejný podíl **87,4 % respondentů pak považuje za velice důležitý dobrý přístup školy k žákům** a **86,6 % žáků škola osloví především dobrým kolektivem.** Nejméně důležité jsou pro deváťáky při výběru školy položky jako dobré jídlo ve školní jídelně dobrý stav budovy nebo moderní vybavení, které zvolilo jen 67 % žáků.

18) Co by tě naopak na škole nejvíce oslovilo?

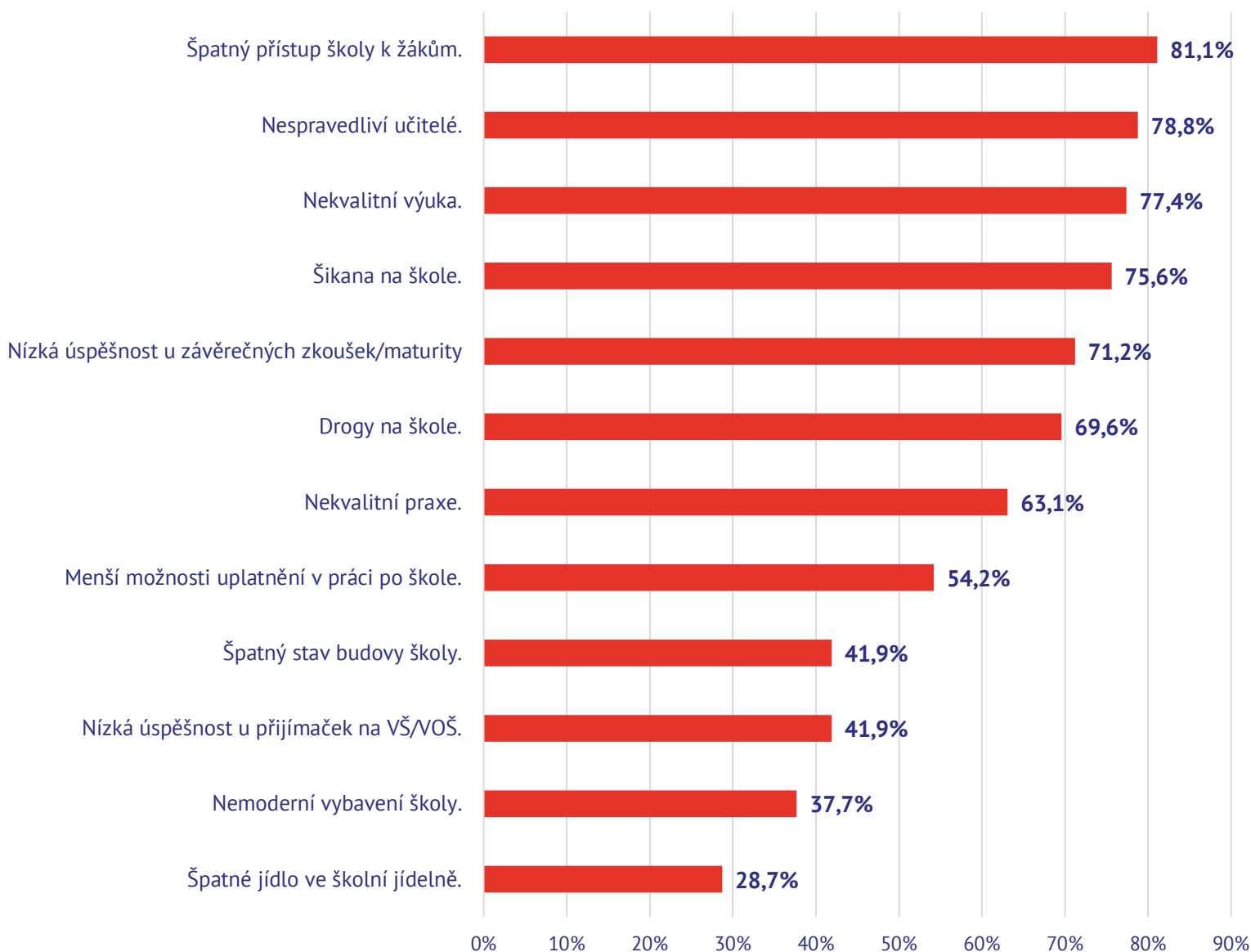
N = 4467

Devátáků jsme se také z opačného konce ptali také na to, co by je od výběru školy naopak nejvíce odradilo. Opět mohli vybrat až tři odpovědi. Na prvních třech příčkách se objevují opozita toho, co na škole nejvíce obdivují. V **81,1 % případů by uchazeče o střední školu odradil špatný přístup školy k žákům**, v **78,8 % pak nespravedliví učitelé** a **77,4 % devátáků nejvíc odradí nekvalitní výuka**. Důvodem, proč by o škole neuvažovali, je také ve třech čtvrtinách případů i šikana na škole. Naopak jsme si ověřili, že materiální věci jako moderní vybavení či dobré jídlo není pro devátáky rozhodujícím kritériem.

19) Co by tě od výběru školy zcela odradilo?

N = 4467

Další informace a pomoc s kampaní pro přijímací řízení

Neváhejte se na nás obrátit pro další informace o chování a rozhodování žáků osmých a devátých tříd nebo pokud máte zájem o pomoc s marketingem a kampaněmi zaměřenými na získání většího počtu uchazečů a následně studentů ve vaší škole.

Navštivte náš web, kde najdete další studie. Pro informace o školení a termíny nejbližších školení se podívejte na www.nezzazvoni.cz/skoleni/.

Kontakt

info@nezzazvoni.cz

www.nezzazvoni.cz

O nás

Než zazvoní pomáhá ředitelům a dalším vedoucím pracovníkům základních a středních škol. Věnujeme se výzkumům a aplikaci marketingových poznatků do prostředí škol. Pomáháme s marketingem. **Od roku 2011 jsme proškoliili a pomohli 3189 pracovníkům z více než 752 základních a středních škol.**